

Informace o uplatňování DPH u neziskových subjektů

(28. 1. 2005)

V souvislosti s nabytím účinnosti zákona č. 635/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (ZDPH) vydává ministerstvo financí tuto informaci k uplatňování zákona u právnických osob, které nebyly založeny nebo zřízeny za účelem podnikání (neziskové subjekty).

Neziskové subjekty jako osoba povinná k dani

1. Veřejnoprávní subjekt, který je definován v § 4 odst. 1 písm. y) ZDPH (obec, kraj, organizační složka státu a jiné právnické osoby založené nebo zřízené zvláštním právním předpisem nebo na základě zvláštního právního předpisu) se nepovažuje za osobu povinnou k dani, pokud vykonává působnost v oblasti veřejné správy, a to i v případě, kdy za tento výkon přijímá úhradu. Úhradou za výkon veřejné správy se rozumí zejména správní nebo místní poplatky nebo poplatky, které veřejnoprávní subjekt vybírá podle zvláštního právního předpisu, např. zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech.

Mezi výkony veřejné správy patří rovněž:

a) nakládání obce s odpady, tj. organizování shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu, kdy za tuto činnost obec vybírá poplatek od občanů a organizování zpětného odběru a recyklace odpadů z obalů, za který dostává úhradu od autorizované společnosti EKO-KOM, a.s.,

b) organizování dopravy, kdy nařízením obce jsou vymezeny místní komunikace nebo jejich určené úseky pro stání silničních motorových vozidel na časově omezenou dobu (zákon č. 13/1997 Sb., o provozu na pozemních komunikacích), za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy,

c) provozování veřejného pohřebiště obcí, které zahrnuje nájem hrobového místa a služeb souvisejících s pronájmem, včetně výkopu hrobu a uložení do hrobu, uložení urny nebo rozptýlu a vsypu zpopelněných lidských pozůstatků (zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví), za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy.

V souladu se zákonem o pohřebnictví může být provozování veřejného pohřebiště zajišťováno prostřednictvím jiné právnické nebo fyzické osoby, která se nestává přenesením takového výkonu veřejnoprávním subjektem, avšak pokud např. vybírá pro obec poplatek za nájem hrobového místa a služby související od třetích osob, nepovažuje se vybraná částka za úhradu za ekonomickou činnost. Ekonomickou činností soukromoprávního subjektu je činnost, za kterou obdrží od veřejnoprávního subjektu úhradu za zajištění těchto výkonů.

V případě, že by však pověřený plátec (např. pohřební služba) úhradu za uvedené výkony (např. výkop hrobu) zahrnul do ceny za uskutečněné zdanitelné plnění, vstupovala by tato úhrada do základu daně.

2. Příspěvková organizace zřízená veřejnoprávním subjektem, zapsaná v obchodním rejstříku jako právnická osoba, na kterou zřizovatel přenesl vykonávání činností, ke kterým je povinen podle zvláštních právních předpisů (např. péče o veřejné prostranství, zeleň, osvětlení, údržba chodníků apod.), je osobou povinnou k dani, pokud samostatně uskutečňuje ekonomickou činnost a musí jako každá jiná osoba povinná k dani sledovat obrát pro registraci. V případě, že činnost vykonává příspěvková organizace za příspěvek poskytnutý zřizovatelem, nejedná se o ekonomickou činnost, která je předmětem daně, protože z hlediska ZDPH se příspěvek poskytnutý zřizovatelem nepovažuje za úhradu za uskutečněnou ekonomickou činnost. Pokud by zřizovatel přenesl na příspěvkovou organizaci výkon veřejné správy, který spočívá ve výběru správních nebo místních poplatků, nebo jiných poplatků hrazených občany na účet zřizovatele, považuje se příspěvková organizace pro účely ZDPH za veřejnoprávní subjekt a při výběru poplatků se nepovažuje za osobu povinnou k dani.

Příspěvkové organizace zřízené veřejnoprávními subjekty za účelem poskytování kulturních, sportovních, výchovných, vzdělávacích a sociálních služeb nejsou veřejnoprávními subjekty podle ZDPH platného od 1.1.2005, protože neuskutečňují výkon veřejné správy. Tyto osoby, které nebyly založeny nebo zřízeny za účelem podnikání, uskutečňují ekonomické činnosti, které jsou podle § 51 ZDPH plněním osvobozeným od daně.

Z hlediska ZDPH není tedy rozhodující, zda příspěvkové organizace mají ekonomické činnosti uvedené jako hlavní nebo doplňkové činnosti, ale zda činnosti uskutečňují samostatně, soustavně a za účelem získání příjmu, a zda plnění, která uskutečňují, jsou plněními zdanitelnými nebo osvobozenými od daně.

3. Podle § 5 odst. 5 ZDPH se **odborové organizace, církve**, náboženské společnosti nebo církevní instituce, které jsou církevní právnickou osobou, považují za veřejnoprávní subjekt, a to pouze pro účely stanovení obratu.

4. Právnické osoby založené podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, kterými jsou např. spolek, společnost, svaz, hnutí, klub a jiná občanská sdružení, právnické osoby založené podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a další právnické osoby, které nebyly založeny nebo zřízeny za účelem podnikání, se za osobu povinnou k dani považují podle § 5 odst. 1 ZDPH, pokud samostatně uskutečňují ekonomické činnosti.

Ekonomickou činností se rozumí činnost definovaná v § 5 odst. 2 ZDPH jako soustavná činnost, uskutečňovaná samostatně a vykonávaná za účelem získání příjmů. Ekonomická činnost může být zdanitelným plněním nebo plněním osvobozeným od daně.

Ekonomickou činností neziskového subjektu, která je zdanitelným plněním, je poskytování služeb např. ubytovacích, reklamních, parkovacích, pronájem movitého majetku apod. nebo dodání zboží např. knih, časopisů, drobných předmětů, upomínkových předmětů, oblečení a doplňků apod. jiným subjektům za úplatu.

Podle písm. a) § 61 ZDPH je plněním osvobozeným od daně bez nároku na odpočet daně, dodání zboží nebo poskytnutí služby vyjmenovanými neziskovými subjekty jako protihodnota členského příspěvku vlastním členům. Za plnění osvobozené od daně bez nároku na odpočet daně se u neziskového subjektu považuje také poskytování služeb úzce souvisejících se sportem nebo tělesnou výchovou poskytované podle písm. d) uvedeného ustanovení, např. konání sportovní akce, prodej vstupenek do sportovního zařízení, půjčování sportovního nářadí, pronájem sportovního zařízení apod. osobám, které vykonávají sportovní nebo tělovýchovnou činnost, poskytování kulturních služeb a dodání zboží s nimi souvisejícího podle písm. e) uvedeného ustanovení, např. pořádání kulturních představení, výstav, prodej programů a prospektů o uložení exponátů apod. a poskytování služeb a dodání zboží subjekty uvedenými v písm. f) § 61 ZDPH při příležitostně konaných akcích, např. pořádání plesu nebo konání jiných příležitostných akcí, příležitostný prodej použitého zboží, a to za předpokladu, že získané finanční prostředky použije neziskový subjekt pro činnost, pro kterou byl zřízen a jejich uskutečněním nenaruší hospodářskou soutěž.

Obrat neziskového subjektu, který není veřejnoprávním subjektem, se stanoví podle § 6 odst. 2 ZDPH. Obratem jsou výnosy za uskutečněná plnění, s výjimkou výnosů za plnění, která jsou osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně podle § 51 ZDPH. Do obratu se zahrnují výnosy z uskutečněných pronájmů nebo převodů staveb, bytů a nebytových prostor, které jsou podle § 56 ZDPH plněním osvobozeným od daně bez nároku na odpočet daně, pokud jsou prováděny soustavně a dále výnosy z finanční a pojišťovací činnosti, pokud tyto činnosti nejsou příležitostnou nebo doplňkovou činností osoby povinné k dani.

Obratem veřejnoprávního subjektu jsou pouze výnosy za uskutečněná plnění s výjimkou výnosů za plnění, která jsou osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně podle § 51 ZDPH, s tím, že u veřejnoprávního subjektu se do obratu nezahrnují výnosy nebo příjmy z převodu a nájmu pozemků, staveb, bytů a nebytových prostor, které jsou osvobozeny od daně bez nároku

na odpočet daně podle § 56 ZDPH, i když tuto činnost veřejnoprávní subjekt uskutečňuje soustavně. Příjmy, o kterých veřejnoprávní subjekt účtuje jako o rozpočtových příjmech se do obratu pro registraci nezapočítávají.

Do obratu se také nezapočítávají příspěvky přijaté od vlastních členů, dotace ze státního rozpočtu nebo příspěvky od územně samosprávních celků, státních fondů, z grantů či rozpočtů jiných členských států nebo Evropského společenství, které se nepovažují za úplatu za poskytovanou službu nebo dodané zboží, nejsou tedy předmětem daně, s výjimkou dotace k ceně, která je definována v § 4 odst. 1 písm. q) ZDPH a zahrnuje se do základu daně.

Do obratu se nezahrnují příjmy nebo výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného a dlouhodobého nehmotného majetku, který je obchodním majetkem.

Plátce

Pokud obrat osoby povinné k dani přesáhne za nejvýše 12 po sobě jdoucích měsíců 1 mil. Kč je tato osoba povinna do 15 dnů po skončení měsíce, ve kterém překročila stanovenou částku, podat přihlášku k registraci a od prvního dne třetího měsíce po měsíci, ve kterém překročila obrat, se stane plátcem. Od tohoto data je plátce povinen uplatňovat daň u zdanitelných plnění uskutečněných v tuzemsku za úplatu.

Nárok na odpočet daně

Podle § 74 ZDPH má osoba povinná k dani, která se stala plátcem, nárok na odpočet daně u obchodního majetku, pořízeného za posledních 12 měsíců před účinností registrace, který má evidovaný k tomuto dni.

Podle § 72 ZDPH má plátce nárok na odpočet daně v plné výši u přijatých zdanitelných plnění, která použije k uskutečnění ekonomické činnosti, u které má nárok na odpočet daně podle odst. 2 uvedeného ustanovení. u přijatých zdanitelných plnění, která použije k uskutečnění plnění osvobozených od daně bez nároku na odpočet daně, plátce nárok na odpočet daně nemá. u přijatých plnění, která použije k uskutečnění plnění podle § 72 odst. 2 ZDPH, tak i plnění uvedených v § 75 odst. 1 ZDPH, je povinen nárok na odpočet daně krátit způsobem uvedeným v § 76 ZDPH.

Výkon působností v oblasti veřejné správy se nepovažuje za uskutečňování ekonomické činnosti, která je předmětem daně, a proto u přijatých zdanitelných plnění použitých k těmto výkonům nelze uplatnit nárok na odpočet daně. Nárok na odpočet daně nelze uplatnit také u přijatých plnění, která příspěvková organizace jako veřejnoprávní subjekt, použije k uskutečňování činností, pro které si ji zřizovatel zřídil, a na kterou jí poskytl příspěvek. Pokud přijatá zdanitelná plnění plátce použije jak pro uskutečnění své ekonomické činnosti, tak pro účely s ní nesouvisející je povinen postupovat podle § 72 odst.5 ZDPH.

Plátce, který vykonává výkon veřejné správy nebo činnosti, které nejsou z hlediska ZDPH ekonomickou činností, je povinen vyloučit přijatá zdanitelná plnění, která použije k těmto plněním a může při vyloučení postupovat různými způsoby. Může např. použít metody, která vychází z podílu uskutečněných činností. Způsob výpočtu je uveden na stránkách www.mfcr.cz "Uplatňování nároku na odpočet v poměrné výši u veřejnoprávních subjektů".

Vedení evidence pro daňové účely, doklady

Plátce je podle § 100 ZDPH povinen vést evidenci údajů, které jsou rozhodné pro stanovení jeho daňové povinnosti v takovém členění, aby byl schopen sestavit daňové přiznání. Podle odst. 2 tohoto ustanovení je povinen vést evidenci plnění osvobozených od daně nebo plnění, která nejsou předmětem daně. Vzhledem k tomu, že veřejnoprávní subjekt je povinen prokázat nárok na odpočet daně, který vypočítá po vyčlenění přijatých zdanitelných plnění použitých pro výkon veřejné správy, je povinen správci daně doložit i údaje, které použil k výpočtu této poměrné části.

Podle § 26 ZDPH je plátce povinen na vyžádání osoby povinné k dani nebo osoby, která nebyla založena nebo zřízena za účelem podnikání, vystavit daňový doklad za zdanitelné plnění nebo přijatou platbu.

Pořízení zboží z jiného členského státu

V případě, kdy právnická osoba, která nebyla založena nebo zřízena za účelem podnikání, včetně veřejnoprávního subjektu, neuskutečňuje v tuzemsku ekonomické činnosti, není plátcem, a pořizuje zboží z jiného členského státu jehož hodnota bez daně v běžném kalendářním roce převyší částku 326 000 Kč, je podle § 96 ZDPH osobou identifikovanou k dani, která je povinna pod přiděleným daňovým identifikačním číslem přiznat a zaplatit daň, a to již z částky, kterou překročila stanovený limit.

Pošlete e-mailem**RSS**Prohlášení o přístupnosti

Copyright © 2006, Ministerstvo financí České republiky - Letenská 15,
Praha 1 | Ústřední finanční a daňové ředitelství| pracoviště: Lazarská 7,
110 00 Praha 1 | podatelna@mfc.cz | +420 257 041 111 | Web:
webcds@mfc.cz